

DE ROSDOEK

heemkundige studiekring
DE ACHT ZALIGHEDEN

D E R O S D O E K

aflevering 12, mei 1978

Redactie :

Th. van der Aalst, Ganzestraat 17, Hapert
C. Cornelissen, Nieuwstraat 74, Eersel
F.A. van Dijk, Odradastraat 26, Eersel

Opmaak en verzorging :

L. Vermeulen, Blokstraat 15, Bergeyk

TEN GELEIDE.

De Rosdoek begint steeds meer een tijdschrift te worden waarin leden van onze kring die nog heemkundige artikelen in uitgewerkte vorm of in concept in hun rosdoek hebben, een mogelijkheid tot publiceren vinden. Een erg verheugend teken. Wanneer de copie blijft binnenkomen, dient het bestuur in de toekomst te denken aan meer dan drie afleveringen per jaar.

Verheugend is ook het feit dat binnen onze kring door een paar enthousiaste en volijverige leden een studiegroep is gevormd die zich vooral zal bezig houden met de heemstudie van de kerkdorpen Knegsel, Vessem en Wintelre. De eerste oprichtingsvergadering bracht een groep mensen van allerlei disciplines bijeen, een garantie dat ze veel studiegebieden kunnen bestrijken. Vanzelfsprekend is er nog veel, zeer veel werk te verzetten. Daarom zijn alle leden, wie het heem van deze kerkdorpen, die nu de gemeente Vessem vormen, ter harte gaat, welkom in deze studiegroep.

De kaderdag 1978 heeft in het teken gestaan van het volkslied en het volksverhaal. Het is voorbij dit festijn. Wat er echter aan volkscultuur in Brabant leeft, en dat is veel, kunt U bijna dagelijks beleven : de grammofoonplaten van de Contente Mens, van Gerard van Maasakkers en Huub van Eijndhoven zijn het beluisteren over waard. Dat zal ook het eerste boek over het Brabantse volkslied worden van H. Franken, een van de pilaren van "Ut Muziek". Hierover meer als deze grote gebeurtenis dichterbij komt.

Het bestuur.

De volgende Rosdoek verschijnt in september 1978.

Copy wordt ingewacht tot uiterlijk 15 augustus 1978 bij één der redactieleden.

TENTOONSTELLING "DORPEN IN BRABANT"

Van 12 mei tot 9 juli 1978 zal in het Noordbrabants Museum een belangrijke expositie worden gehouden over "Dorpen in Brabant".

Dit onderwerp houdt al vele jaren, vooral dankzij de stimulerende invloed van Brabants Heem, een groot aantal heemkundigen bezig en belangrijke publikaties hebben al het licht gezien.

De tentoonstelling zal vooral aandacht besteden aan het ontstaan en de groei van dorpen en dit illustreren aan de hand van foto's, prenten, tekeningen, schilderijen, kaarten en een groot aantal maquettes, waarin de ontwikkelingsgang van de verschillende dorpstypen in stadia wordt gereconstrueerd.

Bij de expositie zal ook ditmaal weer een zeer uitvoerige publikatie verschijnen met een inleiding over de ontwikkeling van het brabantse dorp, een catalogus van de geëxposeerde werken en een bijdrage van de provinciale planologische dienst waarin de actuele problematiek t.a.v. de kleine kernen besproken wordt.

De mogelijkheid bestaat om reeds tevoren de rijk geïllustreerde catalogus (80 paginas) te bestellen; de prijs zal vermoedelijk rond de vijftien gulden bedragen. Er wordt uitdrukkelijk op deze mogelijkheid gewezen omdat het vorige jaar, bij de tentoonstelling "Kloosters in Brabant", zeer veel mensen moesten worden teleurgesteld omdat de catalogus voortijdig was uitverkocht.

-o-o-o-o-o-o-

MEDEDELING VAN DE VERENIGING "VRIENDEN VAN BRABANTSE KASTELEN"

Op 17 februari 1978 werd in Tilburg de vereniging "Vrienden van Brabantse Kastelen" opgericht, welke zich ten doel stelt "de bevordering van de belangstelling voor, het onderzoek naar, de kennis van en het behoud van de kastelen en landhuizen binnen de provincie Noord-Brabant".

De vereniging vindt dat het bewaren van het Brabants cultureel erfgoed een zaak is voor iedere Brabander. Daarom hoort ook de bescherming van het Brabantse kasteel en het Brabantse landhuis een zaak te zijn van onze eigen bevolking.

Er wordt al genoeg afgebroken, er is al genoeg in verval, bovendien kost het onderhoud van een kasteel handen vol geld, zodat men gewoon niet werkeloos kan toezien, omdat het nog bewoond is, want juist voor die bewoners zijn zulke kosten onoverbrugbaar.

Daarom willen wij helpen. Daarom wensen wij het behoud van de Brabantse kastelen, er zijn er toch al zo weinig !

Derhalve doen wij een oproep aan Uw instantie met het volgende verzoek :

Probeer U ook de mensen binnen de door U bereikbare grenzen te informeren over het streven van onze vereniging, want wij kunnen slechts werken als we veel steun hebben, en veel steun betekent véél leden. De jaarlijkse contributie voor onze vereniging bedraagt slechts f 25,-, voor jeugdleden tot 19 jaar slechts f. 20,-.

Bovendien kunnen geïnteresseerden, die al lid zijn van een instantie ter bescherming van ons culturele erfgoed f. 5,- korting krijgen.

We denken hierbij vooral aan heemkundekringen, monumentenorganisaties, e.d.

Indien men bovenstaand bedrag overmaakt op Amro-bankrekening-nummer 45.58.11.253 t.n.v. Vrienden van Brabantse Kastelen, Mozartlaan 111, Tilburg, wordt

men als lid bijgeschreven.

De vereniging wenst haar doel te bereiken door onderzoek in de archieven en archeologisch onderzoek, maar óók door middel van lezingen, excursies, een tijdschrift, etc.

Wij kunnen slechts hopen dat zoveel mogelijk instellingen onze passie verder uitdragen, zodat we een grote, gezende én sterke vereniging kunnen worden, tot behoud van ónze Brabantse kastelen.

Vrienden van Brabantse Kastelen,
Gildebroederstraat 67
5011 JR TILBURG

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

JAARVERSLAG van de activiteiten van de "HEEMKUNDIGE
STUDIEKRING DE ACHT ZALIGHEDEN" in het jaar 1977.

In dit jaar heeft de kring kans gezien aan de leden, 250 in aantal, een uitgebreid programma te bieden. Naast de gebruikelijke lezingen en excursies werd gestart met een drietal studiegroepen, die een aantal geïnteresseerden in staat stellen, hun kennis te verdiepen.

De studiegroep Kerken en Torens probeert alle verspreid voorkomende gegevens over Kerken en Torens van de Kempense Gothiek te bundelen, en voor belangstellenden als één geheel toegankelijk te maken.

De studiegroep Oud Schrift is gestart met een cursus Paleografie, om daarna goed voorbereid het onderzoek van oud archiefmateriaal ter hand te nemen.

In oprichting is op dit ogenblik een studiegroep, die de heemkundige activiteiten in Vessem, Knegsel en Wintelre gaat bundelen en stimuleren.

Op 27 januari werd onze jaarvergadering gehouden. Nadat in een snel tempo het officiële gedeelte was afgewerkt, hield Th. van de Ven een enthousiast praatje over de werkkampen van het Brabants Heem. Daarna werd weer vol op genoten van een uitvoering van "Ut Muziek". Op deze avond werd ook een enquête gehouden naar de interessen van de kringleden.

Op 17 februari heeft de heer Job Tielrooy van de "Kleine Aarde" ons wegwijs gemaakt in de problemen, zoals die voorkomen in de biologische landbouw en de oplossingen, die in Bortel daarvoor gevonden zijn.

Op 31 maart probeerde Dr. L. Pirenne ons te motiveren, de actie Brabant één te ondersteunen. Zo kunnen we misschien voorkomen, dat Brabant bestuurlijk gevierendeeld wordt.

De geïnteresseerden in het Kempens dialect moesten de avond van 21 april vrij houden, want toen hield Drs. H. Crompvoets een lezing over deze materie.

Op zondag 2 mei gingen we op bezoek bij onze buurkring Oirschot. Een plaats, die ruime mogelijkheden biedt om een aantal heeminnenden gedurende een middag bezig te houden.

Op de avond van 23 juni vierden we het St. Jansfeest met een wandeling in de omgeving van Oerle. Onderweg werden we op allerlei wetenswaardigheden gewezen door Wim Jacobs, die in een bekend tijdschrift al met Fop I. Brouwer verward wordt. Na de wandeling konden we nog zien, hoe Mevrouw van de Ven een St. Janstros samenstelde.

Na de zomervacantie zijn we, zoals gebruikelijk, gestart met onze excursie naar een Brabantse stad. In 1977, het Rubensjaar, zal het niemand verbazen, dat het deze keer Antwerpen was. Op zondag 4 september bezochten we met een volle bus het Rubenshuis, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten en de St. Jacobskerk.

Op 22 september ontving ons bestuur de kring Oirschot, die ons een tegenbezoek bracht. In Bergayk bezochten we het paalkransgraf, de oude kerk op 't Hof en het museum Elcha. Daarna vertelde Johan Biemans ons nog enkele kostelijke verhalen.

Het 30-jarig bestaan van onze kring werd gevierd op 7 oktober. Na een wat officieel getint gedeelte liet

(vervolg zie op blz. 8 en 9)

FINANCIËEL

INKOMSTEN	begroot	werkelijk
contributies	f 4000,-	f 4566,50
excursiebijdrage	1250,-	760,-
subsidie gemeenten	700,-	424,53
subsidie kerken en torens	-, -	975,-
uitgaven D.E.S.	-, -	7054,25
giften	-, -	580,-
periodiek de Rosdoek	-, -	32,40
renten	50,-	75,52
diversen	-, -	157,50
	<u>f 6000,-</u>	<u>f 14625,70</u>

BALANS PER

ACTIVA	
kas	f 99,74
giro	965,21
spaarbank	1134,18
lopende rekening	1179,89
264 ex D.E.S.	2640,-
14 ex De Brembos	35,-
vitruines	1,-
toegezegde subsidie 1977	300,-
schrifmachine	400,-
	<u>f 6755,02</u>

VERSLAG 1977

UITGAVEN	begroot	werkelijk
honoraria	f 600,-	f 830,35
zaalhuur + vergaderingskosten	600,-	813,20
excursies	1400,-	630,35
offset + porti	900,-	1463,15
representatiekosten	300,-	241,20
afdr. Brabants Heem	2000,-	2060,-
drukkosten D.E.S.	-, -	6500,-
schrifmachine	-, -	475,-
onkosten	-, -	289,74
reservefonds	-, -	500,-
werkgroep Reusel	200,-	-, -
studiegroep kerken en torens	-, -	600,-
onkosten	-, -	289,74
voordelig saldo	-, -	222,73
	<u>f 6000,-</u>	<u>f 14625,70</u>

31 DECEMBER 1977

PASSIVA	
subsidie studiegroep kerken en torens	f 375,-
reservefonds	500,-
	<u>5880,02</u>
vermogen	<u>f 6755,02</u>

FINANCIËEL

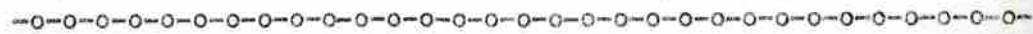
kasmiddelen per 1 januari 1977	f 2656,29
kasmiddelen per 31 december 1977	f 2879,02

BEGROTING

INKOMSTEN

contributies	f 5000,-
subsidie gemeenten	800,-
renten	100,-
excursiebijdrage	1250,-
subsidie kerken en torens	2000,-
nadelig saldo	2150,-
	-----
	f 11300,-
	=====

De daartoe gevormde commissie, bestaande uit mevrouw Th. Cools - van Son en de heren B.H.A. Fokkelman en F.E.J. Kruseman, heeft op 28 februari 1978 kascontrole gehouden en deze in orde bevonden.

JAARVERSLAG 1977 (vervolg)

A. van Roesel, beter bekend als "De contente mens", ons genieten van gulle Brabantse humor. Daarna was er nog volop gelegenheid om nog eens lekker na te buurten.

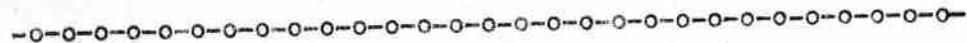
Op 22 november, toen de avonden al lang, donker en winderig waren, lichtte Drs. W. Knippenberg enkele tipjes op van de sluier, die er nog steeds ligt over hekserij en bijgeloof,

VERSLAG 1977 (vervolg)

1979

UITGAVEN

honoraria	f 1000,-
zaalhuur + vergaderkosten	1000,-
excursies	1500,-
offset en porti	1750,-
representatiekosten	300,-
storting reservefonds	1000,-
studiegroepen	2500,-
	-----
	f 11300,-
	=====

Samen met de stichting Eicha ontvingen we in Bergeyk de heer C. Berendonk, die Brabanders probeert duidelijk te maken, dat ze er met hun gemeentewapens wel erg mager zijn afgekomen. Hij liet ons echter niet met lege handen staan; hij bood ons een aantal weldoordachte remplaçanten aan.

Dit was de laatste activiteit in 1977, maar het bestuur staat al weer klaar, om, samen met U, in 1978 zeker een gelijkwaardig programma te organiseren.

DE DEUGD DER DIENSTBODEN
(vervolg)

DAGELIJKSCHE OEFENING VAN EENEN
DEUGDZAMEN DIENSTBODE, WERKENDE
IN DEN GEEST VAN CHRISTUS.

1. Als ik 's morgens ontwaek, keer ik terstond myn hert tot God, met een godvruchtig gepeis of met eene goede begeerte, of met eenige woorden, gelyk my die invallen. En daerom heb ik omtrent myn bed een kruisbeeld en eenige andere godvruchtige beelden, om myne eegen daer op te slaen.
2. Opstaende, maek ik het teeken des H. Kruis, zeggende : In den naem des Vaders, en des Zoons, en des heiligen Geests. Amen.
3. My kleedende, gedenk ik hoe myn Zaligmaker, gelyk een zot, met een wit versmadelyk kleed, van Herodes omhangen is geworden; of ik peis hoe men Christus, tot meerdere versmaedheid eenen purperen mantel heeft aengedaen.... En dan verhef ik myn hert tot God, met een nieuw voornemen van hem nooit in myn leven te vergrammen door eenige hoo-verdigheid of buitensporigheid in myne kleederen.
4. Als ik schoon lynwaed of nieuwe kleederen aendoen, dan denk ik op het zuiver, wit kleed, dat men my in het Doopsel aendeed, begeerig om hetzelfde zuiver te houden, dat is, de onnoozelheid des Doopsels te bewaren;..... of somtyds peis ik op het Bruiloftskleed, dat is de liefde, met welke wy tot het hemelsche avondmael moeten komen.
5. Als ik myne schoenen aantrek, dan denk ik dat de Zaligmaker myner ziel zoo menige pynelyke en bloedige voetstappen heeft willen doen om myne ziel zalig te maken. Daer en tusschen wensch ik wel met David : Och, of myne wegen bestierd wierden om uwe geboden te onderhouden.
6. Als ik mynen voorschoot aendoen, denk ik op den doek met welchen Christus zyn zweet heeft afgedroogd, wanneer hy, met zyn kruis geladen, den berg van

Calvariën opklom, en ik wensch dat, gelyk zyn bloedig aanzigt in den doek geprent bleef, alzoo ook de gedachtenis van zyn lyden diep in myn hert geprent zy, en ik in al myn lyden aen Christus gelyk moge worden.

7. Gekleed zynde neem ik wywater, zeggende met de H. Kerk : Heere, besproei my en ik zal gezuiverd worden; of ik spreek met het hert : Heere, bedauw myne dorre ziel met de druppelen uwer gratie.

8. Eer ik uit myne slaapkamer ga, val ik op myne kniën : ik bedank God dat hy my dien nacht bewaerd heeft, en vraeg zyne goddelyke gratie om den dag wel over te brengen; ik besteed eenigen tyd tot het inwendig gebed, overpeizende iets goeds, by voorbeeld, een punt van den Onze Vader, of van het Geloof, of iets anders, en daerdoor tracht ik my op te wekken tot goede begeerten en goede werken, zoo lang en zoo kort als de tyd en myn werk het toelaten.

9. Als ik myn of een andersbed opmake, dan verbeeld ik my dat ik het strooi schud daer Jesus op gelegen heeft in de kribbe,.... of ik overdenk dat hy hier op de aerde zoo arm geweest is dat hy niets had waerop hy zyn hoofd kon laten rusten. Ook denk ik dat myn Zaligmaker niet op een bed, maer op het kruis wierd nedergeworpen.

10. Myn hair vlechtende, overpeis ik hoe diep de scherpstekende doornen in het teer hoofd van Christus hebben gesteken, en ik bid hem dat hy myn hoofd altyd naer zynen wil zoude buigen.

11. Als ik my wasch, denk ik dat myne ziel, om in den Hemel te komen, zoo schoon moet gewasschen en gezuiverd zyn, gelyk zy gezuiverd is geworden in het Doopsel.

12. Wanneer ik uit het huis ga, besproei ik my met wywater, en ik maek een byzonder voornemen van op my zelven te letten, opdat ik niets zoude doen hetgeen mynen God zoude kunnen mishagen..... . Somtyds

verbeeld ik my dat ik in het gezelschap dier godvruchtige vrouwen ben, welke mynen Zaligmaker volgden, als hy reisde en predikte, om hem te dienen; ik vervoeg my met haer om Jesus Christus in den persoon van myne oversten met den zelfden geest te dienen.

13. Wanneer 's morgens, 's middags en 's avonds de bedeklok klept, dan onderbreek ik een oogenblik myn werk, om eenige verzuchtingen of schietgebedekens tot God te stieren, gelyk de godvruchtige christenen gemeenlyk doen.

14. Naer de kerk gaende om Misse te hooren, vervoeg ik mynen geest met den geest van Maria en de godvruchtige vrouwen, welke met Jesus naer den Calvarieberg gingen, en aldaer zelve met hem een Sacrificie aen de H. Dryvuldigheid opdroegen.

15. In de Misse zynde, draeg ik het Sacrificie op met den priester; ik offer my geheel en gansch op tot den dienst van God, ik bedank hem voor al zyne weldaden, vraeg vergiffenis van myne zonden, en bid hem om zyne gratie.

16. Als ik naer huis ga, het zy uit de kerk, of van de merkt of van elders, dan blyf ik onder wege niet staen klappen, maer haest my om van de straet te zyn.

17. Myn huiswerk doende, tracht ik mynen arbeid met grooten vlyt te verrigten, en in dien geest met welken Christus werkte.

18. Als my somtyds in myn werk te voor komt, dat Maria haer werk met de eene hand deed en met de andere het kindeken Jesus vasthield, dan wensch ik al myne werken te kunnen doen met eene levende en gedurige verbeelding van Gods tegenwoordigheid.

19. Hael ik water, dan verbeeld ik my dat Jesus Christus tot my spreekt aen den put, gelyk tot de vrouw van Samariën : Het water dat ik geven zal, zal eene fontein worden, springende in der eeuwigheid. En alsdan zeg ik tot hem : Heer, geef my dit water.

20. Als ik vuer sla of het vuer ontsteek, dan vallen my deze woorden van Christus in : ik heb het vuer op de aerde gebragt en ik wil anders niet dan dat het ontstoken worde.

Ik ontsteek in my een zoet gedacht, met de Apostelen, wanneer de H. Geest in de gedaente van vurige tongen over hen kwam : Och ! of ik eens mogt branden door de liefde !

21. Als ik hout draeg of iets anders dat zwaer is, dan overleg ik hoe myn Beminde het zwaer hout des kruis gewillig en bly op zyne teere schouderen naer den Calvariëberg heeft gedragen, en hoe hy dikwyls onder hetzelfde is nedergefallen .... Somtyds wensch ik uit den grond van myn hert dat ik het hout, gelyk Jsaac, mogte dragen, om alzoo esne slagtofferande voor God te worden.

22. Wanneer ik my steek, stoot of anyd, dan denk ik hoe klein myn lyden is ten opzichte van hetgene dat Christus geleden heeft, door die grove nagelen welke door zyne handen en voeten geslagen werden, en ik zeg de woorden van den H. Augustinus : O Heere, anyd hier, brand hier, maer spaer my in de eeuwigheid.

23. Terwyl ik kook en de spysen bereid, stel ik my voor met wat zorgvuldige liefde en liefderyke zorgvuldigheid de H. Martha Christus en zyn gezelschap diende en het eten bereidde .... Ik wensch altyd in den geest der Moeder Gods te treden, die terwyl zy de spys voor Christus bereid maakte, zoo heiliglyk het werk van Martha en het deel van Magdalena te samen vervoegde.

24. Als ik de tafel dien, dan peis ik op de oneindige liefde, met welke Christus in het laetst Avondmael zyn eigen Vleesch en Bloed heeft voorgediend, en aen zyne lieve discipelen te eten heeft gegeven.

25. De schotelen wasschende, beeld ik my in, dat ik het doen moet in den zelfden geest met welken Christus de voeten zyner Apostelen gewasschen heeft.

26. Valt my iets ongemakkelyk, of loopt my het zweet af in het werken, dan verwek ik in my den geest van boetveerdigheid, in welke ik geerne het vonnis volbreng dat God over my heeft uitgesproken : Gy zult uw brood verdienen en in het zweet uws aenschyns eten.

27. Zie ik iets leelyks, dan valt my terstond in, hoe afgrypselyk de zonde is, en hoe schroomelyk de hel moet wezen.

28. Aenschouw ik iets schoons, dan verhef ik myn hert tot de oneindige en eeuwige schoonheid; dan denk ik : hoe schoon moet de Schepper zyn !

29. Als ik de trappen op en af ga, dan peis ik dat de Engelen tot my op en af gaen, gelyk Jacob die gezien heeft, op de leeder, tot hem afkomende en weder opklimmende. Somtyds denk ik ook dat myn Zaligmaker nedergedaeld is uit den hemel tot my; of dat ik met hem den Berg van Calvarië opklim.

30. Word ik somtyds van myne oversten over eenige fouten berispt, dan wacht ik my wel van iets tegen te antwoorden terwyl ik ze in gramschap zie, 't en ware om myne fout te belyden en ze te stillen.

31. Als ik van iets beschuldigd word waeraen ik niet pligtig ben, dan tracht ik gemeenlyk my niet te ontschuldigen, of ik doe het met zeer korte woorden. Ik peis dat ik die kleine beschaemdheid wel mag lyden om voor zoo vele andere zonden te voldoen, aen welke ik in der daed pligtig ben.

32. Indien iemand my iets verwyf of my stuer aanspreekt, dan onderzoek ik my zelven, om te zien of ik niet verdiend heb alzoo behandeld te worden, en al ware het dat ik daertoe geene de minste oorzaak gegeven had, tracht ik nochtans niet te klagen ..... Ik overleg hoe de onschuldige Jesus van de ondankbare Joden wierd toegesproken en hoe hy voor hunne lasteringen zweeg.

33. Als iemand klopt of belt en ik de poort of de deur ga openen, dan peis ik dat Christus aen de deur van myn hert staet, en ik wensch zoo te leven dat hy in my kome en in my blyve wonen.

34. Als myn meester of myne meestersse my iets gebiedt, dan laet ik my voorstaen dat God my door hen spreekt, en ik volbreng uit liefde hetgeen my geboden is, als of God zelf my gesproken had.

35. Als ik de schoenen kuisch, dan valt my wel in, met den H. Joannes Bapista, dat ik door de zonde niet weerdig ben iemands schoenstrikken te ontbinden..... Maer myn voornaemste gedacht is : gelyk het stof en de vuiligheid der aerde, waer men op treedt, aen de schoenen blyft hangen, soo ook kleeft zich het stof der begeerlykheid aen de ziel.

36. Als my somtyds invalt dat ik moet dienen en een ander van my gediend word; dat ik moet werken en slaven, en een ander gemak en rust heeft, dan herneem ik welbaest mynen moed door deze woorden van Christus : Ik ben in de wereld gekomen om te dienen en niet om gediend te worden. Deze woorden troosten en versterken my.

37. Als ik iemands zonde of krankheden zie of hoor, dan heb ik medelyden met die menschen, en ik vercoetmoedig my, denkende dat er geene zonde is die de eene mensch doet, of dat ze de andere ook kan bedryven; 't en ware dat God zulks verhoedde.

38. Als ik eene aelmoes geef of draeg aen eenen armen mensch, dat doe ik met zulke genegenheid, als of ik die aen Christus zelven gaf, indachtig zynde zyne woorden : Wat gy zult gedaen hebben aen eene van de minsten, dat hebt gy aen my gedaen.

39. Als ik een licht in de hand houd of iemand voorlicht, dan peis ik hoe getrouwelyk myn Engel Bewaarder my geleidt en bewaert, en ik bid hem dat hy my nooit mynen eigen Zin tegen den wille Gods zou laten involgen.

40. Als de dag ten einde is, overdenk ik met groote aendachtigheid, dat het eens de laetste zal zyn, en dat alsdan al de werken, die ik niet om God en in God gedaen heb, van geender weerde en als verloren voor de eeuwigheid zullen gerekend worden.

41. My ontkleedende, denk ik met groot gevoelen, hoe die wreede beulen mynen bruidegom Christus, zyne kleederen onbermhartiglyk hebben afgetrokken en al de wonden heropend. Dan wensch ik ook den ouden mensch met al zyne kwade driften te mogen afleggen.

42. Als ik my, na myn gebed en onderzoek van conscientie, te rust begeve, dan onderhoud ik myn gemoed met eenige goede gepeizen, in welke ik in slaep val.

43. Word ik 's nachts wakker, dan harnsem ik met blydschap myne goede gepeizen en begeerten, tot dat ik wederom in slaep val. Dikwyls doe ik in den geest, een bezoek tot de een of ander Kerk en denk met hoe groote liefde Jesus in het H. Sacrament des Autaers waekt over de menschen terwyl zy in hunne rust liggen.

44. Eindelyk van al hetgeen ik tot nu toe gezeid heb, laet ik niets achter als iemand met my werkt : in tegendeel, ik wek ze op, met beleefdheid en voorzigtigheid om met my mede te doen. Ik ben ook altyd bezorgd dat onze samenspraeken eenige geestelyke en stigende zaken tot onderwerp hebben; boven al zorg ik dat er niets tegen de liefde of de zuiverheid verhaeld worde..... Als ik een gezelschap ben waer men dergelyken klap spreekt, dan doe ik al wat ik kan, om hetzelfde te verlaten en zulke dingen niet meer te hooren.

45. Tot al de zaken die ik verhaeld heb, word ik krachtiger aangedreven, als ik aandachtiger overdenk dat ik geschapen ben om God voor ewig te aanschouwen en te beminnen, na dat ik hem hier zal bemind en gediend hebben, gelyk by van my wil gediend syn. Daerom denk ik dikwyls, dat ik de armste slaef zou syn en luttel beter dan de dieren, indien ik met mynen arbeid, van den eenen dag tot den anderen, van 's morgens vroeg tot 's avonds laet, niet anders soude ver dienen dan kost en kleederen.

Ik peis dikwyls dat ik na myn lyden, stryden en arbeiden eene gansse ewigheit zal hebben om my uit te rusten : na lyden komt verblyden :

Kwam na lyden geen verblyden
Zoo waer lyden groot verdriet
Maer na lyden komt verblyden
Daerom acht ik lyden niet.

PLICTEN DER DIENSTBODEN

1. Ten opzichte van God

Doet alles ter eere Gods :

Zyt altyd indachtig dat God uw opperste meester is, en dat uwe verbindtenis van de menschen te dienen u geenszins ontslaet van den dienst dien gy hem schuldig zyt.

Weest bezorgd om onderrigt te worden in de Mysteriën en in de andere waerheden van den Christelyken Godsdienst, die men leert in den catechismus, in de sermoenen, in godvruchtige boeken, enz.

Wilt gy eenen dienst aennemen of van dienst veranderen, doet dit niet ligtveerdiglyk, zonder te voren overpeisd te hebben of het wel de wil van God is.

God zal u zynen wil ingeven, indien gy hem dagelyks bidt om u te bestieren in de zaken die van groot gevolg kunnen syn ten opzichte uwer zaligheid.

Als gy u verhuert, zyt bezorgd om goede menschen te dienen, en in christelyke huisgezinnen te syn, al moest gy ook minder huer winnen; in huisgezinnen waer men goede voorbeelden ziet, waer gy den tyd hebt om 's morgens en 's avonds te bidden, waer gy de gelegenheid hebt om ten minste op de zondagen en heiligdagen Misse te hooren, ook als het kan geschieden, een sermoen of den catechismus by tewoonen en in het Lof tegenwoordig te syn; in huisgezinnen waer gy gelegenheid hebt, om op tyde de heilige Sacramenten te ontvangen, in een woord waer gy de pligten van eenen christenen mensch kunt voldoen.

Zyt ten uiterste bezorgd om eenen wyzen, godvruchtigen en zorgvuldigen biechtvader te verkiezen, aen welken gy u geheel zult onderwerpen; naer zijnen raed zult gy alle maenden, alle veertien dagen of alle acht dagen, volgens dat gy daar toe de gelegenheid hebt, tot de HH. Sacramenten naderen.

Als gy om eenige buitengewoonelyke bezigheden belet zyt uwe gewoone oefeningen van godvrucht te doen, waertoe gy op zonde niet verplicht zyt, stelt u dan niet in gramschap, loopt niet den geheelen dag al pronkende: den wil van God volbrengen, in den wil van uwe oversten, is een allerbeste gebed;

T'is met de tong alleen niet dat men bidt: gy bidt, als gy voor God werkt, gy bidt als gy voor God lydt, gy bidt, als gy voor God arbeidt.

PLIGTEN DER DIENSTBODEN

2. Ten opsigte van hunne meesters

Als men u iets gebiedt te doen,
Wil u hiertoe met haeste spoen
Ten zy het waer tegen 't gebod
Van onzen Allerhoogsten God.

Zyt getrouw aen uwen meester; en peist niet dat hiertoe genoeg is, niet te stelen, maer weet dat het u ook ongeoorlofd is, iets dat hem toebehoort, tot uw profyt te besteden zonder zyn toestaen.

Weet ook dat het niet geoorlofd is eenig geld, of wat het ook zy, dat uwen meester toebehoort, in stilte te achterhouden op voorwendsel dat uwe huer te klein is. Indien uwe loon u te klein schynt, spreekt, maer betaelt u zelve niet.

Besteedt nooit iets buiten wete van uwen meester of meestersse, op eene andere wyze dan gy doen zoudt in zyne of hare tegenwoordigheid, of gelyk zy zelve het zouden doen.

Bewaert hun goed gelyk uw eigen goed, zonder het te verkwisten of te laten bederven:

Wie eerlyk dient, en weinig breekt,
Veel hoort, veel ziet, en niet veel spreekt
Dien zal het eindelyk gelukken,
De vruchten zyners dienst te plukken.

Zyt gedachtig dat gy verbonden zyt hun voordeel en profyt in alles, naer de reden, te zoeken, als gy het kunt doen zonder eens anders schade.

Gelyk gy niet kunt, zonder zonde te doen, iets van uws meesters goed ontnemen en aen iemand anders geven, zoo kunt gy ook niet zonder zondigen, uw werk en uwen tyd anders besteden dan tot zynen dienst en voordeel; dit zoude eene dievery kunnen zyn zoo verre dat gy ook zoudt verbonden zyn tot wedergave of herstelling. List mist:

Het oude woord duert heden nog;
Nooit krygt men voordeel met bedrog.

Gebuert het dat er iets in het huis geschiedt, of in uwe tegenwoordigheid iets gezeyd wordt dat uwe meesters willen gezwegen hebben, zwygt dit getrouwelyk: want een enkel woord in sulc geval zou hun groot nadeel kunnen toebrengen en u pligtig maken voor God!

Snoert uw tong ten allen tyden
Wilt u van veel spreken myden.

Wordt gy over eenige fouten van uwe meesters berispt, zwygt alsdan, alhoewel het u onregt schynt, namelyk als zy u hard toespreken en schynen gram te zyn:

Wanneer men u vermaning geeft,
Ontvangt dezelve zeer beleefd.

Wacht u van ze tot meerdere gramschap te verwekken door antwoorden en verontschuldighingen, die alsdan niet wel sullen genomen worden; laet de gramschap

overgaen; daarna zult gy u kunnen verontschuldigen, volgens dat het u regt en redelyk dunkt.

Wil overdenken t'aller tyd,
Dat gy eens anders dienaer zyt;
Peis dat gy Christus in hen ziet,
Op dat hun lof en eer geschiedt.

Zyt gy onder kinderen, ziet wel toe van in hunne tegenwoordigheid iets te zeggen of te doen waeruit zy kwaed zouden kunnen leeren of tot het kwaed genegen worden. Wacht u van ooit in hun byzyn eenig onbetamelik werk te doen, te zweeren, oneerlyken klap te spreken, hetwelk ook elders nooit mag geschieden; vermydt ook van hunne ydelheid te vleijen, met hen by voorbeeld te pryzen om dat zy ryk, edel, schoon zyn, enz. Lacht met hunne fouten niet, gelyk het dikwyls geschiedt, houdende de ondeugende kinderstreken of zottigheden die zy doen of zeggen, voor eene aerdigheid of scherpzinnigheid van geest. Zegt niets hetgeen den eerbied en het vertrouwen kan verminderen die zy hunne ouders en meesters schuldig zyn. Leert hun niet liegen om hunne of uwe fouten te bedekken, of om eenige andere reden. Eindelyk moet gy uw best doen, om hun in alles goed voorbeeld te geven en te stigten.

PLIGTEN DER DIENSTBODEN

3. Ten opzigte van de andere huisgenooten.

Tracht in vrede, liefde en eendragt te leven met de andere huisgenooten, zoo veel het u mogelyk is, als of het uwe broeders en zusters waren; Zet u niet in vlam en vuer om het minste wordeken, op dat men met reden, van u niet zegge : 't Is kruidje roer my niet.

Die knort, die tiert, die raest, daer niet een mensch hem raekt;

Maakt eenen donderslag van eene noot die kraekt.

Verdraegt elkanders gebreken met liefde en zachtmoedigheid.

Ei! zoekt niet te vergeefs, en wilt uw hoofd niet breken,

Men vindt geen mensch op aerd of hy heeft zyn gebreken.

Indien gy van een ander iets te lyden hebt, denkt dan dat het dikwyls geschiedt dat gy anderen ook lyden aendoet door uwe gebreken, alhoewel gy het misschien niet bemerkt.

Een ander heeft altyd de schuld
En gy ziet niet uw bult.

De christelyke liefde die de dienstboden van denzelfden meester aen elkander verschuldigd zyn, vereischt dat zy ook elkander in hunne werken helpen, en dat iemand die zyn byzonder werk gedaen heeft, ook een ander ter hulp kome als zulks mogelyk is. Er strydt niets zoo zeer tegen den geest van het christendom dan zoo nauw te rekenen waertoe men verbonden is, en daer buiten niets anders te willen doen. Zegt dus nooit : Dit of dat is myn werk niet. Peist dat al wat den dienst van uwe meesters aengaet, uw werk is als gy het doen kunt.

Zyt ten opzigte van dit punt indachtig hetgeen de H. Paulus zegt :

"De liefde zoekt hare eigene baat niet. Dat een ieder zyn voordeel niet zoekt, maer een anders. Draegt elkanders lasten en zoo zult gy de wet van Christus volbrengen".

Indien iemand van uwe mededienstboden eenige merkelyke fout bedryft tegen de eer van God of tegen zynen evennaeste, of tegen uwan meester, zoo als, by voorbeeld, ligtveerdig zweeren, onredelyke of ontuchtige woorden spreken, twist en tweedragt verwekken, vloeken, enz., vermaant ze met zoetheit, en op eene wyze die u de allerbeste zal schynen, om ze tot beternis te brengen.

Als gy ze eens of tweemaal vermaend hebt, en zy zich niet beteren, of ook, indien gy vooraf voorziet, dat zy naer u niet zullen luisteren en dat het te ver-geefs zoude zyn hen te vermanen, geeft dan hunne fau-ten aen hunnen meester te kennen, of aen iemand anders die hier in kan voorzien.

Daer hangt zeer veel af dat men God bidt eer men ie-mand berispt of overdraegt, opdat het geschiede vol-gens den regel der liefde en voorzigtigheid, en opdat degene die pligtig is, daer voordeel uit zoude trekken.

4. Pligten der dienstboden ten opzichte van zich zelve.

Vermydt zorgvuldig de doodzonde, als het grootste, ja het eenigste kwaed dat u kan ongelukkig maken. Zoudt gy met den duivel in uw bed willen slapen ? ... Gy slaept met den duivel in het hert, zoo lang gy in doodzonde zyt.

Als de mensch doodelyk zondigt, dan verkoopt hy zyne ziel aen den duivel, en krygt voor kwitantie niets an-ders dan een kort vermaek.

En, eilaes, als hy in doodzonde komt te sterven !!! Terwyl men zyn ligchaem bewierooct in de kerk, wordt zyne ziel gepynigd in de hel !! Ach ! vlugt dit wangedrogt.

Ziet altyd voor gy slapen gaet,
Of uw geweten effen staet.

Vlugt de gemeenzaemheid met persoonen van verschil-lig geslacht. O hoe vele hebben hierdoor hunne zui-verheid en hunne ziel verloren ! Stut de min, in 't begin :

Handelt gy pek
Gy krygt een vlak.
't Is zoo : d'occasie maekt den dief,
Nooit vindt de duivel zyn gerief
Om naer zyn wensch ons te bestryden,
Zoo wy d'occasie wilden myden.

Ach ! ziet gy niet dat de muggen die onvoorzigtig-lyk rond de brandende keers vliegen, eindelyk in de vlam geraken, en er het leven verliezen ?

De mug die rond de keersse zweeft;
't Is wonder zoo die lange leeft.

Als uwe meesters u eenige vryheid toestaen, ver-keert dan altyd met deugdzame persoonen.

Wacht u wel van uw vermaek te gaen nemen in sommi-ge kelders en kroegen, alwaer men onbermhertiglyk het gedrag der meesters over de hekel haelt, en stout-moediglyk de zeden kwetst. Dusdanige byeenkomsten zyn het verderf der dienstboden.

Vlugt de vuile klappers.

Kwade reden, bederven de zeden.

Vuile monden, vuile gronden.

Het vat geeft, wat het in heeft.

Mistrouwt u van de vlejende tongen.

Die uwe schoonheid of bevalligheid pryst, dien moet gy voor verdacht houden : die een koopwaer pryst, welke hy niet koopen kan, is dikwyls genegen om ze te stelen : vlejende tong, verleidend hert.

Als de vos de passie preekt, boeren wacht uwe ganzen.

O-O-O-O-O-O-O-O-O
O-O-O-O-O-O-O
O-O-O-O-O
O-O-O
O

NOGMAALS DE PINKSTERKOEKEN OF RYTHOVIUSBRODEN
TE RIETHOVEN, WESTERHOVEN EN DOMMELLEN.

Van verschillende zijden worden mij nog herhaaldelijk vragen gesteld over het gebruik van de pinksterkoecken. Laatstelijk was dit het geval ter gelegenheid van de "historische broodscorten", die op zondag 20 juni 1976 tentoongesteld lagen in het Iuyksgestelse Bakkerijmuseum. Deze broden waren op de voorafgaande zaterdag gebakken, bij wijze van wedstrijd, georganiseerd door de bend van oud-leerlingen van de Eindhovense bakkersvakschool.

De tentoongestelde pinksterkoecken deden de vraag rijzen of we in de uitdeling ervan, een voortzetting mogen zien van de vroeger gebruikelijke brooduitdeling op een van de drie "kruisdagen", maandag, dinsdag en woensdag voor 's Heren Hemelvaart. Op die "kruisdagen" trok een bidprocessie uit door de velden, om de zegen van de hemel af te smeken over de veldgewassen. Bij een tussen de velden staand kruisbeeld (hagelkruis) werd in sommige streken een brooduitdeling gehouden aan de armen. Het waren de zogenaamde "hagelbroden". In Duitsland kende men deze bedeling als "Hagelspende".

Op deze vraag zou ik graag het volgende willen antwoorden : Rythovius bepaalde in zijn testament dat men wittebrood kon uitdelen, met Kerstmis en Pasen, aan de kinderen, die de dagelijkse gebeden enz. duidelijk konden opzeggen.

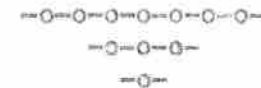
Voor deze bisschop betrof het dus geen "Hagelspende".

Dat men echter, in Riethoven, Westerhoven en Dommelen de Rythoviusbroden uitdeelt met Pinksteren, mag als oorzaak - denk ik - het feit hebben, dat in vele streken de (katholieke) boeren op pinksterzondag, meestal na het Lof, bij het kruisbeeld in het dorp, of vóór de kerk, of op het kerkhof, na het bidden van vijf maal het "Onze vader", het "Wees gegroet" en het "Ere zij den Vader", of van een of ander gebed voor een gelukkig binnenhalen van de oogst, een

uitdeling hielden van roggebrood aan armen. Ook werden wel de broden aangeboden aan de "Meesters van de Tafel van de H. Geest", de armenmeesters.

Het is dus zeer goed mogelijk, dat, in latere jaren, de organisatoren van de Rythoviusbrooduitdeling enig verband hebben gezien met de "hagelbroden" en toen besloten hebben, in afwijking van Rythovius' testament, de uitdeling te houden met Pinksteren, een feest, dat hier en elders, nog andere gebruiken kent, die duidelijk stammen uit de kinderfolklore.

B.H.A. Fokkelman

VAN DE REDACTIE.

Reeds nu kondigen wij

"Een stuk Westerhovense onderwijs-geschiedenis"

van de hand van de heer W.C.M. van Nuenen aan. Aangezien wij het aanbevelenswaardig achten genoemd artikel niet in gedeelten te publiceren, zijn wij wel genoodzaakt het artikel eerst in de volgende aflevering van De Rosdoek te plaatsen.

HEEMKUNDIGE STUDIEGROEP VESSEM, WINTELRE EN
KNEGSEL OPGERICHT.

Op 2 maart j.l. werd in het gemeenschapshuis "De Rosdoek" te Wintelre, de heemkundestudiegroep Vessel, Wintelre en Knegsel opgericht. Deze studiegroep, die gaat werken binnen het verband van "De Acht Zaligheden", is tot stand gekomen op initiatief van de heren J. van den Biggelaar en J. van der Heijden uit Wintelre, die gaarne het heemkundewerk van diverse personen uit de gemeente Vessel meer gecoördineerd zagen. Ook blijkt het college van B. en W. van Vessel in principe niet onwelwillend tegenover een subsidieverzoek te staan voor historisch onderzoek in hun gemeente.

Het doel dat de studiegroep voor ogen heeft is het vastleggen c.q. verzamelen van zoveel mogelijk historisch materiaal en dit in de toekomst mogelijk per afgerond onderdeel te publiceren in plaatselijke bladen en het tijdschrift van "De Acht Zaligheden", of het inrichten van tentoonstellingen om de bevolking bij het onderzoek te betrekken.

Tijdens de vergadering, die geleid werd door de A.Z.-voorzitter C. Cornelissen en waarbij verder nog C. Witmer en J. van Asperen namens het A.Z.-bestuur aanwezig waren, werden enkele kontaktpersonen benoemd.

Algemeen coördinator : J. van der Heijden,
de Winterstraat 14, Best,
tel. 04998-3779

Wintelre : H. van de Wetering,
Veneind 7, tel. 04905-1661

Vessel : P. van der Linden,
Lantie 13 tel. 04979-572

Knegsel : M. Theunissen,
Het Groen 7 tel. 04905-1535

Deze kontaktpersonen zullen in eerste lijn kontakten

onderhouden met hun plaatsgenoten uit hetzelfde kerkdorp, met hun medeleden van de studiegroep en met elkaar coördineren ze werkresultaten, programma en kontakten buiten de groep naar archieven en bibliotheken om dubblures en hiaten te voorkomen. De kontaktpersonen verzorgen ook de verslaggeving naar "De Acht Zaligheden" en de gemeente, terwijl ook het beheer van de financiën binnen de studiegroep aan hun wordt toevertrouwd.

Het programma werd tijdens de avond in grote lijnen wel duidelijk, doch het dient in de komende periode nog concreet te worden ingevuld. Het organiseren van gezamenlijke kontaktavonden is daarom van groot belang.

Nu reeds vraagt de studiegroep aan de andere leden van "De Acht Zaligheden" om materiaal dat betrekking heeft op Vessel, Wintelre en Knegsel door te spelen aan de kontaktpersonen; ook adviezen over opzet en aanpak voor deelonderzoeken zijn welkom.

M. Theunissen.

DAGBLADEN

Het belang van dagbladen voor het bestuderen van de geschiedenis wordt steeds meer erkend. Toch wordt deze bijna onuitputtelijke bron van informatie nog weinig gebruikt door de (amateur) geschiedkundigen. Dat is wel begrijpelijk omdat vele instellingen die jaargangen van kranten bezitten er niet in slagen om de benodigde financieën vrij te maken om de titanenarbeid van het indiceren van deze dagbladen ter hand te kunnen nemen zodat het zoeken naar voor de lokale en regionale geschiedenis van belang zijnde artikelen welhaast onmogelijk wordt tenzij men een datum als aanknopingspunt heeft of tijd genoeg tot zijn beschikking heeft en men het "natte-vinger-werk" niet schuwt. Daar komt nog bij dat vele instellingen vanwege de materiële toestand van de krantenleggers niet toestaan dat er fotocopies van artikelen gemaakt worden.

Ondanks al die moeilijkheden loont het toch de moeite om te zoeken in de kranten. Ze geven niet alleen vaak aanvullende informatie bij een archiefonderzoek maar bevatten ook gegevens die door ander onderzoek niet boven water komen. Alhoewel voor het onderzoek naar onze streek uiteraard allereerst de in Noord-Brabant verschenen kranten in aanmerking komen wil ik U - mede om het belang van het krantenonderzoek nog eens te onderstrepen - graag enkele leuke krantenartikel-tjes voorschotelen waar ik niet systematisch naar gezocht heb maar die ik laatst toevalligerwijs tijdens een ander onderzoek tegenkwam in het in Nijmegen verschijnende dagblad "De Gelderlander" en die betrekking hebben op onze streek. De tekst is letterlijk overgenomen.

Gelderlander, 9 april 1897:

Uit Bladel schrijft men:

Zaterdag kwam in Reuzel een troep reizende kunstenaars, Franschen en Zwitsers, de grens over. De Bladelsche brigade, van die komst verwittigd, haastte zich den luidjes te beduiden, dat zij hier niet heel welkom waren en maar 't best deden terug te keeren naar de

plaats van waar zij waren gekomen. Aan dien wensch werd voldaan, doch aan de grens had zich de Arendonksche politie opgesteld, die op haar beurt 't gezelschap te kennen gaf, dat het daar ook niet meer op gastvrijheid kon rekenen. De vreemdelingen zijn dus genoodzaakt daar in 't midden van de hei te verblijven tot zij nadere order ontvangen. Zondag was er een groote toeloop van nieuwgierigen om de vreemde luidjes te zien. Daarvan meenden deze laatsten te mogen profiteeren. Acrobatische toeren werden ten beste gegeven, die de toeschouwers in verrukking brachten. En als 't alle dagen zondag was, zouden zij hier nog wel een poosje 't leven kunnen houden. 't Volk is hier goedgeefsich, vooral 't Belgische. 't Is evenwel voor de politie en vooral voor 't gezelschap, dat uit 43 personen bestaat, te hopen, dat 't spoedig naar elders zal kunnen vertrekken.

Gelderlander, 18 december 1897:

Zekere boer te Riethoven, nog al van driftigen aard, moest verleden week in Den Bosch terechtstaan wegens dierenmishandeling. Hij had namelijk eene koe, die hij waarschijnlijk niet baas kon, geschopt en geslagen, ja in zijn drift zelfs gebeten. Dit was door een marechaussee gezien en bij het gerecht aangeklaagd, dat ons boertje strafte met niet minder dan 3 dagen gevangenisstraf of f 15,- boete. Waarlijk, nog al een dure beet, en daarom toch nog wellicht niet heel lekker.

Gelderlander, 4 januari 1898:

Een boertje uit de Achtzaligheden, dat maar zeer schraal door vrouwe fortuna begunstigd wordt, zoals trouwens de meeste zijner collega's uit deze streek, had onlangs zijn varken geslacht. Graag zou hij nu een zakje zout gaan smokkelen, maar hij vertrouwt zijne spieren en benen niet te best. Terwijl hij er over peinst hoe aan zout te komen op de meest voordelige wijze, ziet hij juist toevallig twee mannen met een zak zout op het hoofd in de verte voorbysluipen. Daar krijgt hij een gelukkigen inval. Hij zal de lui achterna zitten en roepen "sta". Zij zullen, in den waan verkeerende dat het een ambtenaar is, stellig

het hazenpad kiezen en de zakken achterlaten. Zoo gedacht zoo gedaan en werkelijk ons snugger boertje had niet buiten de waard gerekend. De smokkelaars vluchten zoo haastig mogelijk en lieten het zout in den steek. Nu was hij er wat gauw bij, om den buit naar huis te zeulen. Onzen smokkelaars was echter de handeling van het boertje ter oore gekomen, tenminste 's anderendaags legden zij zich in de nabijheid zijner woning in hinderlaag, en toen de boer zich even buiten zijne woning begaf, regende het zoo onbarmhartig stokslagen op zijn lichaam, dat hij met een bloedend hoofd huilend en kermend zijne woning binnenstormde onder den uitroep : "Dè's eens, mer zoo iets za'k niemer aenvange!" Gelukkig nog, dat ons boertje het zout goed verstoppt had want 's anderendaags kwamen de komiezen nog huiszoeking doen erbij.

Gelderlander, 26 april 1898:

Men schrijft ons uit Veldhoven:

Wie rijden tegenwoordig fiets? Heeren fietsen voor hun gezondheid, gewone werklui fietsen in de week voor hun werk en Zondags maken zij uitstapjes voor hun plezier. Reizigers fietsen voor hun zaken. Dames fietsen ook! Maar wie fietst nog meer? Ja raadt eens! Het zijn de reeds op leeftijd gekomen vrouwen. Wie Donderdagnamiddag het geluk had zich op of langs den kunstweg Eindhoven-Reuzel enz. te bevinden, kon daar een bejaarde vrouw met klompen aan de voeten en een groote "kante" muts op het hoofd, gezeten op een simplex, met snelle vaart over de baan zien snorren. Als dit nu niet fin de siècle is, weet ik er niets meer van. Overgelukkige Kempenaren, ja waarlijk, want gij zijt de eenigen, die dergelijke toneeltjes krijgt te aanschouwen.

O ! lieve jeugd, wat zult gij nog eenmaal beleven !

Hoogeloon,
februari 1978

J.J.A. Buylinckx.